

L I G J
Nr.9001, datë 6.2.2003

PËR RATIFIKIMIN E “PROGRAMIT TË VEPRIMIT RAJONAL “CARDS 2002”
NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS TË SHQIPËRISË DHE KOMISIONIT TË
KOMUNITETIT EUROPIAN

Në mbështetje të neneve 78, 81 pika 1, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

Neni 1

Ratifikohet “Programi i veprimit rajonal “CARDS 2002” ndërmjet Qeverisë së Republikës të Shqipërisë dhe Komisionit të Komunitetit Europian”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr. 3715, datë 28.2.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu.

PROGRAMI VJETOR I VEPRIMIT CARDS RAJONAL

1. Identifikimi

Forma e Programit: CARDS-i Rajonal – Programi vjetor i veprimit 2002

Vendet përftuese: Shqipëria, Bosnjë-Hercegovina, Kroacia, Republika Federale e Jugosllavisë dhe ish-Republika Jugosllave e Maqedonisë (FYROM).

Buxheti vjetor: 2002

Alokimi financiar: euro 43,5 M

Linja e buxhetit: B7-541

Baza legale: Rregullorja e Këshillit për CARDS-in (EC) nr.2666/2000, amenduar me Rregulloren e Këshillit (EC) nr.2415/2001 në 10 dhjetor 2001.

Kohëzgjatja: Kontratat e financuara nga ky Program hyjnë në fuqi jo më parë se data e zyrtarizimit të marrëveshjes prej njërit nga nënshkruesit kompetentë (një nga vendet e rajonit të Ballkanit) dhe jo më vonë se data 31.12.2005.

Datat e skadencës: Të gjitha kontratat duhet të mbyllen deri, më 31.12.2005. Të gjitha disbursimet duhet të bëhen deri, më 31.12.2006.

Programimi: 2002

Implementimi: Komisioni Europian

Vërejtje: Asnjë shpenzim administrativ nuk do të financohet nga ky Program.

2. Përmbledhja e Programit

Programi rajonal i veprimit 2002 reflekton materialin strategjik rajonal të miratuar (RSP) për 2002-2006 dhe Programin indikativ shumëvjeçar (tre vjeçar) (MIP) për 2002-2004.

Sipas MIP-it, ky Program identifikon katër fusha për mbështetje në nivel rajonal si: menaxhimi i integruar i kufijve, ndërtimi i kapacitetit institucional, stabilizimi demokratik dhe

zhvillimi i infrastrukturës rajonale. Brenda këtyre fushave, janë identifikuar gjashtë prioritete kryesore për veprim në vitin 2002 duke u nënndarë në projekte specifike, siç tregohen në pikat 6 dhe 10.

Koordinimi rajonal i strategjive kombëtare të menaxhimit të integruar të kufijve - €1 milion ($\pm 20\%$).

Projekti do të japë asistencë teknike dhe studime për të ndihmuar të pesë vendet e interesuara për të siguruar që strategjitë kombëtare të menaxhimit të integruar të kufijve janë koordinuar efektivisht dhe duke u plotësuar me mbledhje rajonale të zyrtarëve përgjegjës dhe dhënien e këshillave teknike nëpërmjet studimeve.

Mjetet e ndërtimit institucional për procesin e Stabilizim Asocimit (SAP) - €7.4 milion ($\pm 20\%$).

Projektet do të japin asistencë teknike, studime dhe trajnime për të ndihmuar vendet e SAP-it të rrisin efikasitetin dhe efektivitetin e institucioneve të tyre kombëtare për të zbatuar më me efikasitet dhe efektivitet detyrat e tyre si administratë publike.

Bashkëpunimi rajonal në fushën e policisë dhe gjyqësorit - €8 milion ($\pm 20\%$).

Projektet do të japin këshillime teknike, bashkërendim dhe trajnim për të ndihmuar vendet të zgjidhin problemet rajonale në fushat e drejtësisë dhe çështjeve të brendshme, në veçanti në lidhje me emigracionin ilegal, azilin dhe krimin e organizuar.

Rrjeti europian për zhvillim të qëndrueshëm - €4 milion ($\pm 20\%$).

Projektet do të japin asistencë teknike dhe mbështetje të tjera për të rritur nivelin e bashkëpunimit mjedisor midis vendeve të SAP-it, si dhe midis vendeve të SAP-it dhe BE-së.

Stabiliteti demokratik - €7.6 milion ($\pm 20\%$).

Alokimet e grantit do të nxisin aktivitetet e shoqërisë civile dhe organizatave ndërkombëtare në nivel rajonal, që forcojnë proceset emergjente demokratike, do të nxisin median e pavarur dhe lehtësimin e kthimit të refugjatëve.

Zhvillimi i infrastrukturës rajonale - €14 milion ($\pm 20\%$).

Projektet do të nxisin integrimin e pesë vendeve në rrjetin më të gjerë të infrastrukturës europiane “nëpërmjet studimeve dhe asistencës teknike ku përfshihet siguria në aviacion dhe aspekte të kontrollit të trafikut ajror”.

3. Përshkrimi i përgjithshëm

Procesi i Stabilizim Asocimit

Bashkëpunimi rajonal

Procesi i Stabilizim Asocimit (SAP) përfshin ndihmën ndaj pesë vendeve për të arritur stabilitet politik, ekonomik dhe social në nivel kombëtar, normalizimin e marrëdhënieve të tyre me vendet e SAP-it dhe fqinjët e vendeve kandidate dhe rritjen e asocimit me BE-në.

Kryetarët e shteteve të Bashkimit Europian shprehën mbështetjen e tyre për SAP-in në Këshillin Europian të Feiras, në qershor në vitin 2000: “Këshilli Europian konfirmon se mbetet objektiv i tij, integrimi më i plotë i mundshëm i vendeve të rajonit në rrjedhën e përgjithshme politike dhe ekonomike të Europës, nëpërmjet procesit të Stabilizim Asocimit.

Të gjitha vendet që kanë lidhje me këtë proces janë kandidatë potencialë për anëtarësim në BE. Këshilli Europian inkurajon shtetet e rajonit të rrisin bashkëpunimin rajonal ndërmjet tyre.” Nëpërmjet SAP-it, BE-ja ka krijuar një kornizë në të cilën një marrëdhënie e re kontraktuale, që ka të bëjë me lidhjet politike, tregtare e të tjera (Marrëveshjet e Stabilizim Asocimit, MSA dhe një program i dedikuar asistence (CARDS) që ndihmon secilin vend të përparojë me ritmin e vet përmes hapave të mëparshme drejt destinacionit final, që është anëtarësimi në BE. Marrëveshje janë nënshkruar me ish-Republikën Jugosllave të Maqedonisë dhe Kroacisë. Një mandat negociimi është propozuar me Shqipërinë. Për Bosnjë-Hercegovinën dhe RFJ-në, ngritja e grupeve konsultative Task Force është provuar si mjet efektiv për të ndihmuar autoritetet vendase, të fokusohen në reformat kombëtare dhe ato të orientuara nga BE-ja dhe angazhimin me to në një mënyrë të qëndrueshme, që të sigurojë zbatimin e këtyre reformave me synim negociimin e një Marrëveshjeje Stabilizim Asocimi.

Samiti i Zagrebit në vitin 2000 vendosi vulën për SAP-in duke arritur një marrëveshje me 5 vendet e përfshira në lidhje me objektivat dhe kushtet. Deklarata e Samitit shprehu në mënyrë të veçantë se “afrimi me Bashkimin Europian do të shkojë dorë pas dore me këtë proces të zhvillimit të

bashkëpunimit rajonal”.

Modeli i bashkëpunimit rajonal është tërësisht një zgjerim i vetë filozofisë së BE-së se bashkëpunimi më i thellë me vendet fqinje është një rrugë drejt stabilitetit kombëtar si dhe rajonal dhe ritjes dhe, se ky lloj bashkëpunimi i shërben interesave të përbashkëta të vendeve të përfshira.

Vullneti i çdo vendi për të ngritur marrëdhënie të mira me fqinjët e tij duhet të jetë kyç i përcaktues për gatishmërinë për t’iu afruar qëllimit për anëtarësim në BE. Këto marrëdhënie rajonale mund të përkufizohen si një seri objektivash të qarta politike:

1) Të sillen me njëri-tjetrin dhe të punojnë me njëri-tjetrin në një mënyrë të krahasueshme me marrëdhëniet politike që ekzistojnë tani midis vendeve anëtare të BE-së.

2) Të nxisë bashkëpunimin direkt midis vendeve të SAP-it për t’u marrë me kërcënimet e përbashkëta që vijnë nga krimi i organizuar, emigrimi ilegal dhe forma të tjera të trafikimit. Në shumë raste (p.sh. politika e vizave dhe menaxhimi i kufijve) është e nevojshme një rrugë e përbashkët për të gjitha vendet në mënyrë që të luftojnë këto kërcënime efektivisht.

3) Të ndërtojë një rrjet marrëdhëniesh të ngushta kontraktuale, “konventat e bashkëpunimit rajonal” përmendur në Zagreb, ndërmjet nënshkruesve të MSA-ve. Me kohë, këto konventa bilaterale me nënshkrueset e tjera të MSA-së do të thellojnë bashkëpunimin ndërmjet vendeve të rajonit, dhe ndërmjet tyre dhe BE-së nëpërmjet:

a. marrëveshjeve bilaterale të tregtisë së lirë në linjë me rregullat e OBT-së dhe bazuar në liberalizimin e vazhdueshëm asimetrik të tregtisë me BE-në;

b. marrëveshjeve reciproke në lidhje me lëvizjen e punëtorëve, vendosjen, dhënien e shërbimeve, pagesat korente dhe lëvizjen e kapitaleve, dhe përafrimin progresiv të politikave kombëtare me *acquis communautaire*;

c. bashkëpunimit në fusha të tjera si: drejtësia dhe çështjet e brendshme dhe kthimi i refugjatëve.

4) Për të riintegruar vendet e SAP-it në rrjetin e infrastrukturës europiane, domethënë për transportin, menaxhimin e kufijve dhe energjinë, dhe në rrjetin më të gjerë europian, siç janë mbrojtja e ambientit dhe zhvillimi i qëndrueshëm.

Dokumenti strategjik rajonal CARDS

Rreth 10% e fondeve të disponueshme të CARDS-it do të drejtohen për të mbështetur dimensionin rajonal për SAP-in si një shtojcë e pesë dokumenteve strategjike të vendit CARDS, ku fokusohen problemet e tjera me ato të natyrës kombëtare që këto vende përballen.

Dokumenti strategjik rajonal CARDS paraqet kornizën strategjike për programimin e kësaj mbështetjeje të nivelit rajonal.

Bazuar në një analizë të detajuar të sfidave rajonale me të cilat këto vende përballen, strategjia nënvizon reagimin e programit rajonal CARDS në katër fusha të identifikuara për mbështetje në nivel rajonal, domethënë: menaxhimi i integruar i kufijve, ndërtimi i kapacitetit institucional, stabilizimi demokratik dhe zhvillimi i infrastrukturës rajonale. Këto janë përzgjedhur duke u bazuar në kontributin e bashkëpunimit rajonal ose, sepse kjo lloj mbështetjeje mund të ofrohet më mirë në nivel rajonal.

Strategjia rajonale ka si aneks Programin indikativ shumëvjeçar (MIP) për periudhën 2002-2004, që paraqet detaje të mëtejshme mbi programet e mbështetjes rajonale të propozuara. Projektpropozimi që rrjedh nga strategjia dhe MIP-i i saj, prezanton programin e detajuar që do të zbatohet në vitin 2002.

Mbështetja e CARDS-it rajonal kundrejt asaj të CARDS-it kombëtar

Pjesa më e madhe e mbështetjes CARDS për vendet do të financohet nëpërmjet programeve kombëtare të mbështetjes CARDS. Eksperienca nga PHARE dhe programe të tjera të Komunitetit kanë treguar se kjo shtojcë siguron një nivel më të lartë angazhimi dhe pronësie kombëtare, drejtim dhe ndikim më të mirë të projekteve dhe efikasitet më të madhe në zbatim.

Megjithatë, Komisioni Europian ka konkluduar se duke plotësuar këtë trajtim bazë kombëtar me një program rajonal CARDS do të sigurojë arritjen e objektivave të tij, sepse ose: (i) problemi i adresuar është me të vërtetë ndërkufitar dhe kërkon një bashkëpunim aktiv rajonal midis qeverive të SAP-it, në qoftë se duhet korrigjuar; ose (ii) rezultate të dukshme arrihen në aspektin e efikasitetit ose ndikimit më të fortë, kur zbatimi bëhet nëpërmjet një programi rajonal, në vend të pesë programeve kombëtare.

Ky propozim financiar arrin shumën € 43.5 milion. Këtu nuk përfshihen aktivitetet e

menaxhimit të integruar të kufijve që janë programuar në nivel rajonal, por fondet i janë shtuar secilit program kombëtar dhe zbatohen nëpërmjet kanaleve tradicionale të programit kombëtar.

4. Asistenca e Komunitetit European në të kaluarën dhe koordinimet me donatorët e tjerë.

Koordinimi dhe tërheqja reciproke janë të një rëndësie të madhe në këtë rajon, si edhe brenda këtij sektori të veçantë, duke pasur parasysh numrin e madh të aktorëve të përfshirë. Komisioni e siguron këtë nëpërmjet një pune gjithëpërfshirëse si në nivel ndërkombëtar ashtu edhe brenda vetë vendeve.

Për shembull: Komisioni bashkëkryeson dhe drejtohet nga grupi drejtues i nivelit të lartë për Europën Juglindore që jep drejtim të përgjithshëm në lidhje me koordinimin e donatorëve. Komisioni gjithashtu mban një zyrë të përbashkët me Bankën Botërore për të ndihmuar në koordinimin dhe zhvillimin e mbështetjes rajonale. Përveç kësaj, komisioni luan një rol aktiv dhe udhëheqës në Paktin e Stabilitetit për Europën Juglindore. BE-ja udhëhoqi në vitin 1999 komunitetin ndërkombëtar për të ngritur Paktin, që tani është bërë një motor i rëndësishëm, nëpërmjet të cilit aktorët e përfshirë kombëtarë dhe ndërkombëtarë mund të koordinojnë dhe të fokusojnë më mirë punën e tyre. Duke vazhduar të marrë pjesë në mënyrë aktive në të gjitha tavolinat e punës së Paktit të Stabilitetit, Komisioni do të sigurojë më tej tërheqjen reciproke dhe plotësimin e veprimeve të tij me ato të qeverive kombëtare dhe komunitetin ndërkombëtar.

BE-ja do të sigurojë koordinimin e përgjithshëm midis vendeve të tij anëtare dhe donatorëve të tjerë, partnerëve zbatues dhe vendeve përfutuese për një interes total të përbashkët dhe përdorim më të mirë të fondeve të disponueshme.

Menaxhimi i integruar i kufijve

Koordinimi dhe interesi reciprok është i një rëndësie të madhe për këtë sektor të veçantë, duke pasur parasysh numrin e madh të aktorëve të përfshirë në të. Komisioni e siguron këtë nëpërmjet një pune gjithëpërfshirëse si në nivel ndërkombëtar ashtu edhe brenda vetë vendeve.

Duhet të garantohet një koordinim i ngushtë midis programeve kombëtare CARDS, dhe qëllimi i projektit të tanishëm, si dhe të tjerë, është sigurimi i këtij koordinimi.

Ky projekt plotëson gjithashtu një tjetër projekt CARDS rajonal 2002, në fushën e drejtësisë dhe çështjeve të brendshme që do të thotë: “Kooperimi rajonal midis gjyqësorit, policisë dhe agjencive të zbatimit të ligjit.”. Duhet të sigurohet një koordinim i ngushtë midis dy projekteve.

Një nga aktivitetet koordinuese më domethënëse është siguruar nga delegacionet e Komisionit, dhe kur është e mundur nga Agjencia Europiane për Rindërtim, të cilët organizojnë mbledhje në mënyrë të rregullt me vendet anëtare, autoritetet kombëtare dhe organizata të tjera të interesuara (si Institucionet Financiare Ndërkombëtare IFI) për të siguruar programimin, monitorimin dhe koordinimin e përgjithshëm në vazhdim të të gjithë ciklit të programit.

Këto mjete duhet të jenë të afta për të siguruar një ndarje të qartë të punës ndërmjet Komisionit dhe donatorëve të tjerë dhe Institucioneve Financiare Ndërkombëtare në rajon, si dhe në projekte të ndryshme.

Është në veçanti e rëndësishme të inkurajojë dhe të sigurojë një koordinim me aktivitete të Bankës Botërore nën lehtësimin e tregtisë dhe transportit në Europën Juglindore (TTFSE), i cili ka si qëllim forcimin dhe modernizimin e administratës doganore dhe agjencive të tjera të kontrollit kufitar në rajon.

Gjithashtu edhe Pakti i Stabilitetit për Europën Juglindore ka akvitate në vazhdim, të lidhura ngushtë me ato nën këtë projekt të propozuar të CARDS-it, dhe për këtë kërkon koordinim të ngushtë. Iniciativat kryesore në këtë sektor përfshijnë:

- Iniciativat e migrimit dhe azilit (MAI).

- Task Forca për ruajtjen e kufijve.

- Task Forca për trafikimin e qenieve njerëzore.

Mbështetja e përgjithshme (General Support Facility GSF)

GSF-ja do të bashkëpunojë ngushtë dhe do të koordinojë veprimet e saj me organizata të tjera, që mbështesin me seminare dhe këshillime vendet candidate në lidhje me acquis, për të siguruar plotësimin e programeve të tyre dhe për të shmangur përplasjen e aktiviteteve.

Të sigurojë koordinimin në përgjithësi dhe aktivitetet e planifikuara në kuadër të GSF-së do t'u dërgohen për komente agjencive përkatëse të zbatimit në këto vende, për programet kombëtare

CARDS dhe në OECD për mbështetjen e SIGMA-s.

E drejta e pronësisë industriale dhe intelektuale

Nuk ka mbështetje të mëparshme të BE-së në nivel rajonal për këtë fushë.

Një projekt kombëtar për pronësinë intelektuale është programuar për Kroacinë në kuadër të CARDS 2001 dhe mbështetje kombëtare për zbatimin e klasifikimit të EPOs në FYROM në kuadër të CARDS 2002, me të cilat duhet të bashkëpunojë ky projekt.

Infrastruktura e cilësisë

Nuk ka mbështetje të mëparshme të BE-së në nivel rajonal për këtë fushë.

Drejtësia dhe çështjet e brendshme: bashkëpunimi rajonal në fushën e policisë dhe gjyqësorit

Donatorë të tjerë po mbështesin riaktivizimin e NCB Interpol për rajonin: vetë OIPC Interpol, por gjithashtu në mënyrë bilaterale disa vende anëtare ose vende të treta, japin asistencë direkte financiare dhe asistencë teknike.

Donatorë të tjerë po mbështesin riaktivizimin e NCB Interpol për rajonin: vetë OIPC Interpol, por gjithashtu në mënyrë bilaterale disa vende anëtare ose vende të treta, japin asistencë në fushën e teknologjisë së informacitë ose asistencë direkte financiare.

Koordinimi me të tjerët do të sigurohet, duke përfshirë hyrjen e DFID-së së Britanisë së Madhe në strategjinë e drejtësisë.

Më përgjithësisht, ky projekt do të koordinohet duke pasur parasysh iniciativat ndërkombëtare në këtë fushë, si ato të Paktit të Stabilitetit (tabela 3) dhe SECI Qendra e Bukureshtit për të luftuar krimin ndërkufitar.

Vazhdimësia e aktiviteteve mbështetëse të Programit rajonal të rindërtimit mjedisor (RREP)

Në kuadër të RREP-it (ky projekt është një kontribut i Komisionit Europian për programin e përgjithshëm), është ngritur një rrjet koordinimi për donatorët. Së bashku, donatorët bilateralë kontribuojnë rreth 17 Meuro për çështjet mjedisore prioritare. Disa janë të bashkëfinancuara me Komisionin Europian, ndërsa të tjerët janë të financuara veçan; tërësisht, ky rrjet informal mundëson koordinimin e programeve të ndryshme bilaterale midis komunitetit të donatorëve.

Forcimi i kapaciteteve në vendet e Ballkanit në raportimin mjedisor dhe zhvillimit të rrjetit EIONET

Projekti i tanishëm është vazhdimësi e dy projekteve të mëposhtme të financuara nga Obnova dhe Phare:

1. Vazhdimësia e monitorimit dhe vlerësimit mjedisor në Bosnjë-Hercegovinë dhe FYROM, me shtrirje në Kroaci – Programi i veprimit rajonal për rindërtimin mjedisor për Ballkanin, 29.8.2001 – 28.2.2003, 0.7 Meuro.

2. Vazhdimësia e punës ndërmjet Agjencisë Europiane të Mjedisit dhe Shqipërisë, dhe me shtrirje në Republikën Federale të Jugosllavisë, prill 2002 – shtator 2003, 0.5 Meuro.

Projekti aktual i mbledh vendet në një projekt uniform dhe plotëson arritjet e dy projekteve të përmendura më lart.

Stabiliteti demokratik

Në mënyrë që të lehtësohet kthimi ndërkufitar, po fillon bashkëpunimi ndërkombëtar i qeverive të SAP-it, veçanërisht në vitin 2001 me axhendën për veprim rajonal, një marrëveshje trilaterale midis Bosnjë-Hercegovinës, Kroacisë dhe RFJ-së mbi kthimin e refugjatëve.

Ky projekt plotëson një tjetër projekt CARDS rajonal-2002 në fushën e drejtësisë dhe çështjeve të brendshme, që është: “Kooperimi rajonal midis gjyqësorit, policisë dhe agjencive të zbatimit të ligjit.”

Do të sigurohet një koordinim i ngushtë ndërmjet këtyre iniciativave dhe projekteve. Koordinimi në këtë fushë është i një rëndësie të veçantë, sepse janë tri instrumente operuese të Komunitetit (p.sh. CARDS kombëtar, CARDS rajonal dhe EIDHR), si dhe ka mbështetje të konsiderueshme nga pjesëtarë të tjerë të komunitetit ndërkombëtar.

Gjatë koordinimit ndërmjet mbështetjes së CARDS-it rajonal dhe asaj të EIDHR-së, është shumë e rëndësishme të shmangësh përplasjen. E njëjta Drejtori e Përgjithshme (DG) e Komisionit do të zbatojë si CARDS-in rajonal ashtu edhe mbështetjen e EIDHR-së në këtë fushë, duke e thjeshtuar detyrën e koordinimit.

Për të siguruar që projektet e financuara nga CARDS-i rajonal të mbeten me të vërtetë plotësuese për veprimet e propozuara në kuadër të EIDH-it dhe programit kombëtar CARDS, të gjitha projektet e propozuara për financim, në kuadër të programit rajonal CARDS, do t'u dërgohen

delegacionit të KE-së ose agjencive zbatuese të CARDS-it, EIDHR-it në rajon dhe në selitë qendrore për informacion dhe koordinim.

Duke pasur parasysh aktivitetet e gjera të donatorëve të tjerë në këtë fushë, Komisioni do të vendosë si prioritet ruajtjen e koordinimit të ngushtë të donatorëve nëpërmjet tavolinës së punës 1 të Paktit të Stabilitetit dhe nëpërmjet mekanizmave të tjerë koordinues, si aktivitetet në fjalë për rajonin.

Aktivitete të ndryshme të kohëve të fundit, në kuadër të programit SIGMA, kanë si qëllim dhënien e asistencës për reformën në administratën publike në vendet partnere dhe plotëson aktivitetet nën këtë program.

Donatorë të tjerë, veçanërisht Hollanda dhe Danimarka, tashmë janë duke dhënë mbështetje për shoqërinë civile mjedisore në kuadër të REREP-it.

Mekanizmat e REREP-it ndihmojnë në koordinimin e aktiviteteve të donatorëve në fushën e zhvillimit mjedisor. Kjo do të sigurojë që mbështetja për zhvillimin e OJQ-ve do të koordinohet me kontributet e tjera kyç për këtë sektor.

Pellgu ujor i lumit Danub

Formati i këtij projekti plotëson eksperiencën e suksesshme të Programit të përbashkët mjedisor (JEP) të financuar deri tani nga TACIS i vitit 1999, i cili ka një alokim prej 6 Meuro me një bashkëpunim të ngushtë, në fillim me Bankën Botërore dhe më pas me Nefco-n dhe BERZH-in, për të nxitur hua specifike me studime dhe përgatitje projektsh që nevojiten për të mbyllur marrëveshjen për huanë. JEP-i ka tashmë një ndikim dhjetë herë më të madh, sesa pesha e tij në hua të firmosura në rajon.

Projekti do të koordinohet me grupin drejtues të infrastrukturës për Europën Juglindore, që kryesohet nga Komisioni Europian.

Zhvillimi dhe zbatimi i një plani veprimi për tregun rajonal të gazit natyror në Europën Juglindore.

Vëmendje i duhet dhënë studimeve dhe analizave të mëposhtme:

SYNERGY, Studimi “Ndërlidhjet energjetike në Europën Juglindore”.

PHARE, Studimi “CEECs – Siguria në shpërndarjen e gazit” – puna do të kryhet në kuadër të INOGATE.

CARDS 2001 studimi “Për infrastrukturën e naftës dhe të gazit”.

Do të merren në konsideratë gjithashtu edhe studimet e kryera nga vendet anëtare mbi tregun e energjisë dhe gazit në Ballkan.

Ndërtimi institucional në nivel bashkie për transportin dhe mjedisin

Tacis aktualisht po bashkëfinancon investimet në infrastrukturën bashkiake në dy qytete ukrainase dhe po planifikon një mekanizëm të ri bashkiak me BERZH-in në Rusi dhe në Ukrainë. Në Kroaci, programi CARDS për kthimin e refugjatëve i vitit 2001 dhe 2002 ka një komponent investimi bashkiak, ndërsa CARDS-2002 CSP për Kroacinë përfshin një projekt mbi rolet dhe përgjegjësitë bashkiake.

Programi rajonal i rindërtimit mjedisor (financuar me donatorë të KE-së dhe ato bilateralë) ka sjellë bashkë, Ministrat e Mjedisit të të gjitha vendeve të Ballkanit për t’u marrë vesh mbi prioritetet për investime dhe një plan-veprimi rajonal për mjedisin, financuar nga CARDS 2000 dhe 2002. Në vendet kandidate, zhvillimi i strategjisë financiare të investimeve për përshtatjen, financuar nga KE-ja dhe bashkëpunimi teknik me bashkitë ka rezultuar i domosdoshëm. Programi ISPA-së në vendet kandidate të Europës Qendrore dhe Lindore ka funksionuar në nivel bashkiak për të përmirësuar infrastrukturën e transportit dhe mjedisit; ai ofron grante nga 50% deri në 72% për projektet që arrijnë kriteret e nevojshme. BERZH-i ka bashkëfinancuar shumë nga këto projekte.

Mekanizmi i përgatitjes së projektit të rrjetit të energjisë

Ky projekt do të vazhdojë Projektin e CARDS 2001 për studimin rajonal të infrastrukturës së Ballkanit dhe do të zbatohet nën mbikëqyrjen e komitetit drejtues kryesuar nga KE-ja dhe përbërë nga institucionet financiare ndërkombëtare kryesore (BEI, BERZH, Banka Botërore) dhe nga institucionet e interesuara (Pakti i Stabilitetit, KE DG TREN).

Siguria në aviacion dhe kontrolli i trafikut ajror.

Koordinimi do të sigurohet me donatorë ndërkombëtarë dhe me programin që funksionon në mënyrë efektive me aviacionin civil në Bosnjë (Projekti i CARDS-it).

5. Përfundimet e nxjerra

Lidhjet ndërmjet programit dhe MIPC-it: programi aktual në çdo fushë projekti adreson lidhjen me objektivat e vendosura në materialin e strategjisë rajonale (Regional Strategy Paper RSP) dhe Programin indikativ shumëvjeçar (MIP).

Koncentrimi mbi një numër më të vogël sektorësh dhe aktiviteteve të identifikuara me RSP-në dhe adresimi i dobësive që ndikojnë mbi rajon.

Planifikimi afatmesëm: programi i vitit 2002 ka qenë planifikuar me perspektiva afatmesme paraqitur në MIP dhe është konsekuent me programet e vitit 2001.

Kohëzgjatja e projekteve: projektet e përfshira në programin e vitit 2002 mesatarisht do të kenë një kohëzgjatje më të gjatë se programet e mëparshme. Kjo duhet të sigurojë më tepër vazhdimësi në dhënien e asistencës, meqenëse ka më pak zgjatje të kontratës, të cilat shkaktojnë shkëputje.

Aspektet kushtëzuese: Programi indikativ shumëvjeçar ka kushte specifike për çdo fushë prioritare. Këto kushte do të zhvillohen më tej gjatë detajimit të projektit.

Vlerësimi i mbështetjes së mëparshme nga Komuniteti dhe donatorë të tjerë. Ky jep mësimet të vlefshme të cilat janë duke u përfshirë në hartimin e mbështetjes së ardhshme të CARDS-it rajonal.

Koordinimi: koordinimi rajonal duhet të sigurohet jo vetëm nga zyrat e Europaid në Bruksel, por gjithashtu nga delegacionet e Komisionit në Ballkan, duke organizuar rregullisht mbledhje në vende të ndryshme ndërmjet vendeve anëtare, autoriteteve kombëtare dhe organizatave të tjera të përfshira (si Institucionet Financiare Ndërkombëtare) për të siguruar programimin, monitorimin dhe koordinimin e përgjithshëm në vazhdimësi të të gjithë ciklit të programit.

6. Komponentet e Programit

Më poshtë, përshkruhen aktivitetet që do të mbështeten. Detaje të mëtejshme (duke përfshirë Log Frames) të projekteve individuale do të gjenden në setin e veçantë të anekseve. Këto fisha projekti nuk do të jenë pjesë e vendimit të komisionit.

Vërejtje: numrat e referencës për anekset e projekteve individuale korrespondojnë me ato të përdorura më poshtë.

Menaxhimi i integruar i kufijve

1.1. Zhvillimi i mëtejshëm dhe koordinimi i strategjive të menaxhimit të integruar të kufijve

Buxheti i Projektit: €1.000.000 (±20%)

Projekti aktual do të sigurojë që mbështetja e CARDS-it për këtë sektor është zhvilluar dhe zbatuar duke ndjekur metodologjinë koherente rajonale dhe në një mënyrë të koordinuar në të gjithë rajonin e SAP-it. Në fund, ky Projekt do të fokusohet në mbështetjen për vendet, në mënyrë që këto të zhvillojnë strategji dhe programe kombëtare koherente të menaxhimit të integruar të kufijve dhe të sigurojnë lidhjen dhe përputhjen e tyre me ato të fqinjëve.

Objektivi i përgjithshëm i Programit të menaxhimit të integruar të kufijve është të arrijë një balancim ndërmjet nevojave për të lehtësuar lëvizjen e njerëzve dhe mallrave, dhe të ushtrojë një kontroll efektiv të kufijve për të mbrojtur publikun nga aktivitetet e paligjshme dhe të sigurojë sigurinë në rajon.

Objektivi specifik i këtij Projekti është të asistojë vendet e SAP-it për të siguruar që strategjitë e tyre kombëtare të menaxhimit të integruar të kufijve do të zhvillohen më tej dhe do të koordinohen efektivisht dhe në mënyrë plotësuese duke ndjekur një metodologji koherente rajonale.

Aktivitetet e financuara nën këtë program duhet të marrin në konsideratë rezultatet dhe rekomandimet e nxjerra nga misionet vlerësuese të JHA-së, financiar nga Programi rajonal CARDS i vitit 2001, i cili do të zbatohet para verës së vitit 2002

Ndërtimi institucional

2.1. Mekanizmi i ndërtimit institucional për SAP-in

2.2.1. Mekanizmi i mbështetjes së përgjithshme

Buxheti i Projektit: €3.900.000 (±20%)

Objektivi i gjerë i mekanizmit të mbështetjes së përgjithshme (GSF) është të kontribuojë në

rritjen e kapaciteteve të administratave publike kombëtare në FYROM, Bosnjë-Hercegovinë, Shqipëri, Kroaci dhe RFJ-së duke përfshirë dhe Kosovën, për të ndërmarrë obligimet e tyre në kuadër të SAP-it dhe marrëveshjet e tij përbërëse.

GSF-ja është një komponent i një pakete shumë më të gjerë masash nga CARDS-i për të asistuar vendet në këtë zonë. GSF-ja, fillimisht ka si qëllim lehtësimin e efikasitetit dhe impaktit të programeve kombëtare të CARDS-it në ndërtimin institucional.

Objektivat specifike të GSF-së janë të ndihmojë vendet e SAP-it:

për të transmetuar, zbatuar dhe forcuar politikën dhe legjislacionin që është përafruar me acquis të BE-së në fusha kyçe që dalin nga SAP-i;

për të rritur ndërgjegjësimin për politikën dhe legjislacionin e BE-së në fusha kyçe të SAP-it dhe në angazhime multilaterale, në veçanti në drejtim të OBT-së.

2.2.1. Çështje teknike të lidhura me tregtinë.

2.2.1.1. Të drejtat e pronësisë industriale dhe intelektuale

Buxheti: € 2.000.000 (±20%)

BE-ja është partneri më i rëndësishëm në tregti dhe burim i investimeve direkte të huaja. Integrimi rajonal është i një rëndësie të madhe për të kontribuar në stabilitetin e rajonit.

Të pesë vendet kanë pasur disa dobësi në qeverisje dhe zhvillim institucional. Në lidhje me politikën tregtare, një numër institucionesh kanë nevojë të forcohen, siç janë institucionet që kanë të bëjnë me të drejtën e pronësisë intelektuale dhe industriale.

Objekti i gjerë i Projektit është të mbështesë zhvillimin ekonomik të pesë vendeve të CARDS-it nëpërmjet një mbrojtjeje efektive dhe adekuate dhe zbatimit të drejtave të pronësisë industriale dhe intelektuale në përputhje me kërkesat e MSA-së dhe OBT-së.

Objektivat specifike të Projektit janë:

- adaptimi i kornizave ligjore kombëtare të TRIPS-it në të gjitha fushat e mbrojtjes së pronësisë intelektuale;

- sigurimi i një niveli të mbrojtjes së pronësisë industriale dhe intelektuale të ngjashëm me atë që ekziston në BE, për Shqipërinë, FYROM dhe Kroacinë dhe të sigurojë përputhjen me kërkesat e TRIPS-it për të gjitha vendet;

- forcimi i institucioneve të pronësisë intelektuale dhe autoriteteve zbatuese;

- përmirësimi i bashkëpunimit rajonal dhe harmonizimi;

- ngritja e ndërgjegjësimit të përgjithshëm për pronësinë intelektuale.

Kontrata direkte: Kontrata duhet të konkludohet direkt dhe me Zyrën për Harmonizimin e Tregjeve të Brendshme (OHIM) dhe Zyrën Europiane të Patentave (EPO), meqenëse këto janë institucione unike në Europë dhe që merren respektivisht: OHIM me markat tregtare dhe disenjot industriale dhe EPO me markat. Nuk ekziston ndonjë institucion tjetër në nivel teknik në këtë fushë.

2.3. Infrastruktura e cilësisë

Buxheti: € 1.500.000 (±20%)

Secili nga pesë vendet ka në nivel kombëtar, projekte me qëllim përafrimin e legjislacionit dhe rregullave teknike për prodhimet industriale në "acquis" të BE-së. FYROM, Kroacia dhe Shqipëria do të fillojnë secila nga një projekt në kuadër të programit të veprimtimit 2001. Bosnjë-Hercegovina dhe RFJ-ja janë duke identifikuar projektet në këtë fushë.

Objektivat specifike të projektit:

- të merret një panoramë e sigurt dhe e krahasueshme në çdo vend të CARDS-it, mbi situatën e infrastrukturës së cilësisë dhe përmirësimet e nevojshme;

- rritja e njohurisë rreth/dhe ndërgjegjësimi për infrastrukturën e cilësisë ndërmjet autoriteteve publike, ndërmarrjeve dhe konsumatorëve;

- të rrisë numrin e ekspertëve teknikë të trajnuar në fusha të ndryshme të infrastrukturës së cilësisë dhe të krijojë rrjetet e ekspertëve;

- fillimi i bashkëpunimit të orientuar nga rezultati ndërmjet vendeve të CARDS-it për zhvillimin e infrastrukturës së cilësisë.

Kontrata direkte: Kontrata do të konkludohet me Komitetin Europian për standardizimin (CEN), meqenëse ka një rol paneuropian për nxitjen e harmonizimit teknik vullnetar. CEN, si një organizatë horizontale europiane e standardeve është në pozicion, që të sigurojë paanësi në lidhje me projektet e ardhshme të përbashkëta në Ballkan, që rezultojnë nga bashkëpunimi i inicuar nga ky Projekt, i cili mund të jetë i vlefshëm për financime të CARDS-it.

2.3. Politika rajonale dhe bashkëpunimi juridik: Drejtësia dhe çështjet e brendshme

2.3.1. Bashkëpunimi rajonal ndërmjet strukturave të zbatimit të ligjit në fushën e gjyqësorit dhe policisë

Buxheti: € 8.000.000 (±20%)

Objektivi i përgjithshëm i Projektit është të ulë nivelin e aktiviteteve kriminale (duke përfshirë krimin e organizuar, kontrabandën, trafikimin e qenieve njerëzore dhe emigracionin ilegal) në vendet partnere, dhe në këtë mënyrë të rrisë sigurinë dhe rendin publik në këtë rajon fqinj me Bashkimin European.

Objektivat specifike të këtij Projekti janë: forcimi i shërbimit të policisë kombëtare dhe shërbimeve të tjera të zbatimit të ligjit, gjyqësorit (duke përfshirë prokurorinë, sistemin e burgjeve dhe profesionet ligjore në përgjithësi) dhe autoriteteve kombëtare të emigracionit dhe të përmirësojë efektivitetin e tyre për të luftuar krimin kombëtar dhe ndërkombëtar duke përfshirë trafikimin e qenieve njerëzore dhe emigracionin ilegal.

Partnerët kryesorë të Projektit do të jenë shërbimet e ndryshme të policisë, prokuroritë dhe gjykata, si dhe agjenci të tjera të përfshira në aktivitetet e përcaktuara në 5 (pesë) vendet partnere.

Interpoli (OIPC) do të jetë partneri zbatues për aktivitetet në lidhje me rritjen e kapacitetit të Byrosë Kombëtare të Kontaktit për Interpolin në të 5 (pesë) vendet.

Së fundi, partnerët specifikë të projektit do të përzgjidhen për trajnimin e përcaktuar (mundësisht Cepol, Europol, Këshilli i Europës ose organizata të tjera relevante), gjithashtu dhe për zbatimin e aktiviteteve të lidhura me azilin dhe emigracionin, duke marrë plotësisht në konsideratë nevojën për koordinimin me organizata të tjera ndërkombëtare që janë aktive në këtë fushë.

Aktivitetet e financuara në fushën e drejtësisë dhe çështjeve të brendshme do të duhet të marrin parasysh, në qoftë se është e nevojshme, edhe rezultatet e misionit të vlerësimit të JHA-së të Komisionit European dhe ekspertëve të shteteve anëtare.

Zhvillimi i procedurave të azilit dhe kërkesave për vizë që janë koherente ndërmjet 5 (pesë) vendeve dhe “acquis” të BE-së, do të kërkojë koordinim dhe mbështetje në nivel rajonal dhe do të përcaktohet nga rekomandimet e raporteve të misioneve të vlerësimit të vitit 2001.

2.4. Rrjetet europiane për zhvillime të qëndrueshme

2.4.1. Vazhdimi i aktiviteteve mbështetëse në programin e rindërtimit mjedisor rajonal

Buxheti: € 2.000.000

Ky Projekt do të ndihmojë vendet e Europës Juglindore për të zhvilluar institucionet administrative për të qenë në gjendje të sigurojnë mbrojtjen e mjedisit me standardet e praktikuar brenda BE-së. Ajo do të ndihmojë bashkëpunimin mjedisor rajonal, që të jetë në një linjë me qëllimet e procesit të Stabilizim Asocimit.

Objektivat specifike të këtij Projekti janë:

- të mbështesë bashkëpunimin rajonal përmes Programit të rindërtimit mjedisor rajonal për 2 (dy) vite të mëtejshme;

- të forcojë kapacitetet e agjencive mjedisore kombëtare përmes mbështetjes në përfaqshjen me rrjetin mjedisor në Ballkan dhe forcimin e rrjetit;

- të bëjë të mundur prioritetet e programeve investuese mjedisore;

- të rrisë kapacitetet administrative mjedisore në vlerësimin e impaktit mjedisor dhe vlerësimin mjedisor strategjik, ekspertizës financiare dhe hartimit të ligjeve.

Ky Projekt do të realizohet nga Qendra Mjedisore Rajonale (REC) për të siguruar vazhdimësinë me fazën e mëparshme.

Projekti do të fillojë me kompletimin e fazës së mëparshme (gusht 2003). Rezultatet do të shpërndahen në të gjithë rajonin.

2.4.2. Forcimi i kapaciteteve në vendet e Ballkanit në raportimin mjedisor dhe zhvillimin e rrjetit EIONET

Buxheti: € 2.000 000

Objektivi i Projektit është të forcojë bashkëpunimin e Agjencisë Mjedisore Europiane me Shqipërinë, Bosnjë-Hercegovinën, Kroacinë, Republikën Federale të Jugosllavisë dhe FYROM-in, për të kontribuar në një integrim të suksesshëm të këtyre 5 (pesë) vendeve ballkanike në programin e punës së Agjencisë Mjedisore Europiane, dhe përgatitjen e mëtejshme të bazave për anëtarësimin e ardhshëm në Agjencinë Mjedisore Europiane.

Projekti aktual synon të ndihmojë Shqipërinë, Bosnjë-Hercegovinën, Kroacinë, Republikën

Federale të Jugosllavisë dhe FYROM-in, në vazhdimësinë e bashkëpunimit me Agjencinë Mjedisore Europiane e cila do të krijohet dhe zhvillohet në vitet 2001/2002.

Objektivi specifik është që të sjellë 5 (pesë) vendet në një qark raportimi të rregullt në Agjencinë Mjedisore Europiane dhe t'i bashkëngjisin rrjetet e tyre të informacionit mjedisor kombëtar në EIONET. Të 5 (pesë) vendet janë tashmë të lidhura me "data bases" të përdorura nga EEA-ja, por akoma nevojitet shkëmbimi i informacionit dhe sigurimi i vazhdueshmërisë së veprimit me njëri-tjetrin dhe me vendet anëtare të EEA-së.

Është e rëndësishme të vazhdojë dhe të forcohet bashkëpunimi i Agjencisë Mjedisore Europiane me këto vende në një mënyrë uniforme me qëllim që të ecet mbi rezultate që janë arritur tashmë.

Projekti do të realizohet në Agjencinë Mjedisore Europiane, Kopenhagen dhe në 5 (pesë) vendet e Ballkanit.

Stabilizimi demokratik

3.1. Stabilizimi demokratik

Projektbuxheti: € 7.600.000 ($\pm 20\%$)

Objektivi më i gjerë është të ndihmojë vendet e SAP-it në arritjen e demokracive të qëndrueshme dhe në zgjerimin e niveleve të tyre për aktivitetet e shoqërisë civile.

Objektivi specifik është të ndihmojë shoqërinë civile dhe aktivitetet e organizatave ndërkombëtare, që merren me problemet në nivel rajonal, në lidhje me: proceset emergjente demokratike, median e pavarur, të drejtat e minoriteteve, rikthimin e refugjatëve, zhvillimin e qëndrueshëm dhe krimin ndërkufitar, veçanërisht trafikimin e qenieve njerëzore.

Misioni i vlerësimit të ekspertëve të CARDS-it mbi drejtësinë dhe çështjet e brendshme në shtetet e Ballkanit Perëndimor, i cili do të realizohet në bashkëpunim të ngushtë me shtetet anëtare të BE-së, do të formulojë rekomandimet të cilat do të përdoren për të zhvilluar një drejtim strategjik për zbatimin e projekteve të antitrafikut, antikorrupsionit dhe kthimit të refugjatëve (të drejtat e pronësisë). Këto misione do të ndiqen, kur është e nevojshme, ose në dialog specifik me vendet në fjalë, ose me vlerësime të mëtejshme specifike apo në forma të tjera që mund të nevojiten.

Efektiviteti i këtij komponenti do të rritet më tej dhe do të plotësojë bashkëpunimin rajonal ndërmjet strukturave gjyqësore dhe policore, si dhe agjencive të tjera të zbatimit të ligjit sipas këtij program-veprimi.

Koordinimi është në mënyrë të veçantë i rëndësishëm në nxitjen e mediave të lira dhe të pavarura, sepse janë 3 (tre) instrumente të Komunitetit që operojnë (CARDS-i kombëtar, rajonal dhe EIDHR) gjithashtu, dhe për mbështetjen substanciale nga shtetet e tjera anëtare të komunitetit ndërkombëtar.

Kontratat direkte: Për pjesën e cila përbën interes për zhvillimin e qëndrueshëm, do të konkludohet një marrëveshje direkte me Qendrën Mjedisore Rajonale.

Projekti do të menaxhohet nga REC nën ombrellën e REREP-it dhe do të koordinohet me programet e tyre grant, që janë në vazhdimësi në rajon.

Fakti që mekanizmat e REREP-it, ndihmojnë për të koordinuar aktivitetet e donatorëve në fushën e zhvillimit mjedisor do të sigurojë që mbështetja në zhvillimin e OJQ-ve në këtë fushë do të koordinohet me kontributet e tjera kyç në këtë fushë.

Për pjesën në lidhje me kthimin e refugjatëve, ekspertët do të rekrutohen për të bërë një analizë paraprake të plotë. Në një fazë të dytë do të duhet të identifikohet një organizatë ndërkombëtare e pranueshme, me të cilën do të duhet të nënshkruhet një marrëveshje direkte. Në qoftë se nuk do të mund të identifikohet asnjë organizatë ndërkombëtare, atëherë do të duhet të lançohet një tender ose kërkesë për propozim për zbatimin e këtyre aktivitetëve.

4. Infrastruktura rajonale

4.1. Zhvillimi i infrastrukturës rajonale

4.1.1. Mbështetje për investimin mjedisor në basenin e lumit Danub

Buxheti: Euro 4.000.000 ($\pm 20\%$).

Objektivi më i gjerë i Projektit është të inkurajojë dhe të shpejtojë investimet, në investimet

mjedisore ndërkufitare, për të lehtësuar kushtet e jetesës dhe të reduktojë ndotjen mjedisore në vendet e Ballkanit, me një fokus të veçantë në, por jo e kufizuar tek problemet e ujit të lidhura me basenin e lumit Danub.

Objektivat specifike të Projektit janë:

- të përdorë fondet e CARDS-it për të nxitur mbështetjen e IFI-së dhe për të lehtësuar projektet financuese në rajon;
- të lehtësojë bashkëpunimin e ngushtë ndërmjet insitucioneve financuese ndërkombëtare dhe CARDS-it, në identifikimin dhe përgatitjen e projekteve investuese mjedisore për financimin e IFI-së.
- të realizojë fizibilitetin dhe studime të tjera relevante mbi projektet e përzgjedhura;
- të transferojë “know how” në zhvillimin e projektit dhe paketës financuese në rajon.

4.1.2. Zhvillimi dhe zbatimi i një plan-veprimi për tregun e gazit natyror rajonal në Europën Juglindore

Buxheti: Euro 1.800.000 ($\pm 20\%$).

Objekti i Projektit është të krijojë bazat ligjore dhe rregullat për një funksionim të mirë të tregut të gazit natyror, për të kontribuar në një integrim të suksesshëm të këtyre vendeve në tregun e brendshëm të Bashkimit Europian të gazit.

Objektivat e projektit janë:

-të krijojë bazat ligjore për një treg rajonal të gazit, duke përfshirë një program indikativ për të harmonizuar legjislacionin në këtë fushë. Sistemet ekzistuese të tarifave në nivel kombëtar do të duhej të ekzaminoheshin;

- të krijojë një Komitet Rajonal të Tregut të Gazit.

4.1.3. Lehtësitë financiare lokale për transportin dhe mjedisin

Buxheti: Euro 1.700.000 ($\pm 20\%$).

Ky Projekt është hartuar për të ndihmuar bashkitë e vogla në rindërtimin e tyre dhe investimet infrastrukturore në të gjithë shërbimet bashkiake, nëpërmjet trajnimit të stafit në bashkitë dhe sektorët bankarë lokalë, për të përdorur dhe menaxhuar burimet e vlefshme për këto detyra.

Ky Projekt do të jetë pilot për mbështetje të mëtejshme në vendet e tjera ballkanike në vitet 2004-2005. Ai do të fokusohet në vitet 2002-2003 në Kroaci dhe Serbi.

Projekti do të fokusohet në forcimin e strukturës organizative dhe financiare të shërbimeve publike lokale dhe qyteteve në Ballkan. Vetë huatë e EBRD-së do të financojnë zhvillimin e infrastrukturës prioritare në ujëra, në kanalizime, në transport urban, në mbetje të ngurta dhe në ngrohje lokale. Bashkitë do të bashkëfinancojnë, në qoftë se është e mundur, me fondet e tyre.

Tetë (8) bashki janë tashmë të identifikuara në Kroaci dhe Serbi për hua të vogla specifike.

EBRD-ja do të menaxhojë Projektin përmes një marrëveshje direkte. Ata do të jenë përgjegjës për zhvillimin e kriterëve për aplikantët dhe për huatë. BE-ja do të jetë pjesëmarrëse në komitetin drejtues për të supervizuar projektin.

4.1.4. Lehtësitë e përgatitjes së Projektit të rrjeteve të energjisë

Projektbuxheti: Euro 1.500.000 ($\pm 20\%$).

Ky Projekt synon në tërheqjen e investimeve për zhvillimin e një rrjeti koherent për naftën, gazin dhe infrastrukturën e energjisë në rajonin e Europës Juglindore. Kjo është arritur nëpërmjet përgatitjes së fizibilitetit dhe studimeve parainvestuese dhe, kur është pozitive, dokumentet për tenderimin e punimeve ndërtuese. Prioritet do t'u jepet elementeve shkëputës të zinxhirit rajonal.

Ky Projekt do të ndjekë Programin e infrastrukturës ballkanike rajonale prej euro 2.1. milion për elektricitetin dhe për rrjetin e naftës dhe të gazit (respektivisht Euro 2.1. milionë dhe Euro 0.7 milionë nga CARDS-i rajonal i vitit 2001).

Aktivitetet e këtij Projekti do të ndërmerren në bashkëpunim të ngushtë me institucionet lokale përkatëse, për të siguruar konsolidimin dhe rritjen e tyre.

4.2. Siguria në aviacion dhe kontrolli i trafikut ajror

Projektbuxheti: Euro 5.000.000 ($\pm 20\%$)

Objekti më i gjerë i Programit është krijimi i një autoriteti efektiv dhe eficient i aviacionit civil (CAA) në secilën nga 5 (pesë) vendet e CARDS-it, për të qenë të aftë në plotësimin e përgjegjësisë ndërkombëtare, rajonale dhe kombëtare në çështjet e aviacionit civil.

Objekti i specifik: Për ta sjellë sigurinë dhe kontrollin e trafikut ajror sipas standardeve të Europës Perëndimore.

Asistenca teknike për forcimin e kapaciteteve do të mund të përfshinte si më poshtë:

- identifikimin, vlerësimin dhe rishikimin e arritjeve të autoriteteve dhe institucioneve përkatëse në fushën e menaxhimit të trafikut ajror, kontrollit dhe regjimit rregullator të tyre në 5 (pesë) vendet e CARDS-it;

- vlerësimin e nevojave të institucioneve përkatëse në aspektin e menaxhimit të kapaciteteve teknike, për të dhënë udhëzim dhe ekspertizë, me qëllim që të arrihet zbatimi efektiv i politikave dhe instrumenteve rregullues në drejtim të standardeve përkatëse;

- ndihmën për krijimin e rrjeteve rajonale të institucioneve përkatëse me qëllimin e rënies dakord mbi standardet dhe teknologjitë, dhe organizimin e aktiviteteve shkëmbyese në të 5 (pesë) vendet e CARDS-it;

- ndihmën në zhvillimin e strategjive kombëtare mbi navigimin ajror, për të hartuar planet e punës kombëtare për përmirësimin e kontrollit të trafikut ajror dhe sigurisë ajrore me një metodologji në përputhje me standardet përkatëse, për të bërë trajnimin e stafit të institucioneve në fjalë dhe për të ngritur ndërgjegjësimin e rekrutimit të stafit të kualifikuar;

- propozimin për veprime të mëtejshme mbi zbatimin dhe koordinimin e axhendës së zbatimit me donatorë të tjerë ndërkombëtarë, në veçanti EIB dhe EBRD.

Ndërsa programi CARDS mund të krijojë prekuizitat institucionale për investime, këto të fundit do të nevojiten të ndërmerren nga shtetet ose kompanitë.

Komisioni mund të zbatojë detyrat, të cilat janë kompetencë e eurokontrollit përmes një marrëveshjeje direkte me këtë institucion. Në këtë aspekt, një protokoll është negociuar ndërmjet Komisionit dhe Drejtorisë së Përgjithshme për Transport dhe Energji, duke vendosur kriteret për punë të përbashkët. Marrëveshja direkte e përmendur më sipër do të duhej të jetë në një linjë me këtë protokoll.

Balanca ekzakte ndërmjet komponentit të trafikut ajror dhe komponentit të sigurisë ajrore të këtij Projekti do të identifikohen në fazën e termave të referencës përmes një misioni ad-hoc në secilin nga vendet.

7. Zbatimi i Programit

Ky Program rajonal do të zbatohet i centralizuar nga Zyra e Bashkëpunimit për Ndihmën Europiane (AIDCO), në emër dhe në bashkëpunim të ngushtë me autoritetet përkatëse, agjencitë ndërkombëtare dhe donatorët, të cilët janë aktivë në fusha të ndryshme të Programit.

8. Monitorimi, vlerësimi dhe kontrolli

Ky Program do të monitorohet dhe supervizohet nga shërbimet e Komisionit Europian, që:

a) do të monitorojë zbatimin e programit mbi bazën e raporteve të rregullta, kontakteve me sipërmarrësit dhe vizitave në terren;

b) do të realizojë monitorim dhe vlerësim të rregullt për të ndjekur progresin e programit dhe komponentët e tij, si dhe vlerësimin e ex-post pas përfundimit të tij.

Llogaritë dhe veprimet e komponentëve të Programit do të kontrollohen me intervale nga një kontrollues i jashtëm i kontaktuar nga Komisioni pa paragjykuar përgjegjësitë e Komisionit Europian, duke përfshirë Zyrën Europiane Antievasion (OLAF) dhe Gjykatën e Auditimit të Bashkimit Europian.

9. Procedurat e tenderimit

Kontratat për shërbimet, punimet dhe furnizimet do të konkludohen në përputhje me procedurat e tenderimit dhe kontratave të përcaktuara në rregulloren financiare, Rregulloren e Këshillit 2666/200 amenduar me Rregulloren e Këshillit (EC) nr.2415/2001 të datës 10 dhjetor 2001 dhe “Manuali i instruksioneve për kontratat e konkluduara për qëllim të bashkëpunimit të Komunitetit me vendet e treta” (adaptuar prej Komisionit në 10 nëntor 1999).

Për disa nga projektet janë parashikuar kontrata direkte, siç thuhet në pikën 6 të këtij Programi.

10. Kostoja dhe financimi

Programet do të financohen nëpërmjet një granti nga komuniteti me vlerë 43.3 milion, i shpërndarë si më poshtë:

1.	MENAXHIMI I INTEGRUAR I KUFIJVE
Zhvillimi i mëtejshëm dhe koordinimi i strategjive	€ 1.000.000
2.	NDËRTIMI I INSTITUCIONEVE	

2.1.	Përgatitja e institucioneve për MSA-në	
2.1.1	Mbështetje e përgjithshme	€3.900.000
2.2.	Detyra teknike lidhur me tregtinë	
2.2.1.	E drejta e pronësisë industriale dhe intelektuale	
2.2.2.	Infrastruktura e cilësisë	
2.3.	Bashkëpunimi rajonal në polici dhe gjyqësor: Drejtësia dhe çështjet e brendshme	
2.3.1.	Bashkëpunimi rajonal midis gjyqësorit, policisë dhe agjencive të tjera të zbatimit të ligjit	€ 8.000.000
2.4.	Rrjetet europiane për zhvillim të qëndrueshëm	
2.4.1.	Vazhdimësia e mbështetjes së aktiviteteve të Programit rajonal për rindërtim mjedisor	€ 2.000.000
2.4.2.	Forcimi i kapaciteteve të vendeve të Ballkanit për raportimin mjedisor dhe zhvillimin e rrjetit EIONET	€ 2.000.000
3.	STABILITETI DEMOKRATIK	
3.1.	Stabiliteti demokratik	€ 7.600.000
4.	INFRASTRUKTURA RAJONALE	
4.1.	Zhvillimi i infrastrukturës europiane	
4.1.1.	Mbështetje për investimet mjedisore në pellgun e lumit Danub	€ 4.000.000
4.1.2.	Zhvillimi dhe zbatimi i një plani veprimi për tregun rajonal të gazit natyror në Europën Juglindore	€ 1.800.000
4.1.3.	Zhvillimi i sektorit finciar bashkiak: Mjetet financiare bashkiake për transportin e mjedisin	€ 1.700.000
4.1.4.	Mjetet e përgatitjes së Projektit të rrjeteve energjitike	€ 1.500.000
4.2.	Kontrolli i trafikut ajror: Ndërtimi institucional Siguria në aviacion dhe kontrolli i trafikut ajror	€ 1.500.000
5.	Të tjera	
5.1.	Rezerva	€ 1.500.000
	Totali	€ 43.500.000

11. Detyrimet e qeverisë. Kushtëzimet

Asistenca është akorduar mbi bazën e ekzistencës së elementeve të nevojshme për vazhdimin e bashkëpunimit nëpërmjet asistencës, duke respektuar veçanërisht principet e demokracisë dhe të drejtat e njeriut, si dhe obligimet e vendeve përfituese siç edhe theksohet në Marrëveshjet e Partneritetit dhe Bashkëpunimit/Procesi/Marrëveshjet e Stabilizim Asocimit. Kushtëzime specifike për zbatim mund të jepen për disa projekte të veçanta.

12. Tabela analitike e disbursimeve(milion E)

	Qershor 2002	Dhjetor 2002	Qershor 2003	Dhjetor 2003	Qershor 004	Dhjetor 2004	Qershor 2005	Dhjetor 2005
Zhvillimi i mëtejshëm dhe koordinimi i strategjive të menaxhimit të integruar të kufijve		0.30	0.60	0.60	0.80	1.00	1.00	1.00
Mjetet e përgjithshme për mbështetje		0.90	1.40	1.90	2.40	2.90	3.40	3.90
Pronësia industriale dhe intelektuale			0.50	0.50	1.40	1.40	2.00	2.00
Cilësia e infrastrukturës			0.375	0.375	1.05	1.05	1.50	1.50
Bashkëpunimi rajonal nëpërmjet gjyqësorit, policisë dhe agjencive të tjera të zbatimit të ligjit				1.00	3.00	5.00	7.00	8.00

Vazhdimësia në mbështetje të aktiviteteve të Programit të rindërtimit rajonal të mjedisit		0,60	0.60	0.80	0.80	0.90	1.00	2.00
Forcimi i kapaciteteve në vendet ballkanike në kuadër të raportimit mjedisor dhe zhvillimit të rrjetit EIONET		0.80	0.80	0.80	1.20	1.20	1.20	2.000
Stabiliteti demokratik			2.75	2.95	4.84	5.00	7.10	7.60
Mbështetja për investime me qëllim ruajtjen e mjedisit në pellgun e Danubit			1.20	1.60	1.80	2.00	3.00	4.00
Zhvillimi dhe zbatimi i një plani veprimi për tregun rajonal të gazit natyror në zonën e Europës Juglindore			0.50	1.00	1.50	1.80	1.80	1.80
Mjetet financiare të bashkive për transportin dhe mjedisin		0.50	0.50	0.50	0.50	1.02	1.02	1.70
Projekti i rrjetit energjetik. Faza përgatitore			0.50	1.00	1.50	1.50	1.50	1.50
Siguria në aviacion dhe kontrolli i trafikut ajror			1.50	2.40	3.30	4.20	5.00	5.00
Fonde rezervë								1.50
Totali	0	3.1	11.225	15.425	24.09	28.97	36.52	43.5

ANEKSI A: Gjendja e asistencës rajonale në datë 29 prill 2002 në 1000 E për projekt

2000						
Reforma në administratën publike – faza I 950						
2001						
Viti	Projekti	Angazhuar	Kontraktuar	Kontraktuar/ Angazhuar	Paguar	Paguar/ Angazhuar
	Drejtësia dhe çështjet e brendshme					
	Raportimi i situatës	1,500	1498.656	0%	00	0%
	Bashkëpunimi i policisë rajonale	1,400	00	0%	00	0%
	Drejtësia rajonale dhe trajnimi i policisë	1,300	0		0	
	Infrastruktura					
	Përgatitja e projekteve të infrastrukturës	3,000	0		0	
	Forcimi i administratës publike					
	Reforma në administratën Publike – faza II	2,850	2850		0	
	Statistikat Rajonale –	2,500	00	0%	00	0%

	Programi Eurostat					
	Bashkëpunimi me Agjencinë Europiane të Mjedisit	500	5000	0%	00	0%
	Stabiliteti demokratik					
	Media	300	300		0	
	Rrjeti universitar rajonal	500	500		0	
	Totali 2001	14,000	5648.656	400%	0	0%

ANEKSI B: ASISTENCA E KOMISIONIT EUROPIAN PËR VENDET E BALLKANIT PERËNDIMOR
NË PERIUDHËN 1991-2001
Angazhimet në milion euro

Vendi	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
SHQIPËRIA											
Phare/Cards	10,00	75,00	40,00	49,00	53,00	53,00	70,40	42,50	99,90	35,45	37,50
Demokracia dhe të drejtat e njeriut					1,00	0,60	0,40	0,80	0,17	0,52	0,40
Veprime specifike									2,60	1,92	
Ndihma humanitare		4,13			1,15	1,65	16,30	11,00	97,07	3,40	6,60
FEOGA		120,00									
Sigurimi i ushqimit							10,80		5,50		
Ndihma në makroekonomi (1)		70,00			15,00	20,00					
Totali		368,13			70,15	75,25	97,90	54,30	205,24	41,29	44,50
BOSNJË-HERZEGOVINA											
Phare/Obnova/ Cards				0,21	0,65	229,77	211,16	190,50	118,36	100,85	105,23
Demokracia dhe të drejtat e njeriut					0,70	4,80	4,80	1,80	0,79	0,62	0,80
Veprime specifike					70,00	65,40	39,90	15,00	30,90	3,96	
Ndihma humanitare		495,26			145,03	142,45	105,00	87,95	58,90	0,40	0,75
Ndihma në makroekonomi (1)									25,00	10,00	25,00
Totali		495,47			216,38	442,42	360,86	295,25	233,95	115,83	131,78
KROACIA											
Obnova/Cards				0,09	0,31	11,71	10,26	15,59	11,50	18,34	60,00
Demokracia dhe të drejtat e njeriut						0,70	2,20	0,60	0,21	0,97	0,50
Veprime specifike								1,00	0,42	0,31	0,98
Ndihma humanitare		204,77			38,43	21,15	14,50	6,95	6,50		
Totali		204,86			38,74	33,56	26,96	24,14	18,63	19,62	64,48
Republika Federale e Jugosllavisë – Serbia/Mali i Zi											
Obnova/Cards				0,37	1,18	0	4	10,38	26,90	208,95	230,00
Demokracia dhe të drejtat e njeriut (2)					1,90	0,70	0,80	2,50	2,05		4,95
Veprime specifike									1,76		
Ndihma humanitare		170,25			36,87	23,40	13,50	11,20	93,70	59,64	55,40
Ndihma në makroekonomi (1)										20,00	260,00
Totali		170,62			39,95	24,10	18,30	24,08	124,41	288,59	550,35
Republika Federale e Jugosllavisë – Kosova											
Obnova/Cards								13,16	127,00	439,90	320,00
Demokracia dhe të drejtat e njeriut										0,38	
Veprime specifike										6,00	
Ndihma humanitare									111,70	28,84	13,92
Sigurimi i ushqimit									20,90		
Ndihma në makroekonomi (1)										35,00	15,00
Totali								13,16	259,60	510,12	348,92
Ish Republika Jugosllave e Maqedonisë											
Phare/Obnova/Cards (3)		65,00			25,28	25,00	33,21	25,28	68,70	21,20	56,20
Demokracia dhe të							0,50	0,20	0,10	0,52	1,35

drejtat e njeriut											
Ndihma humanitare		36.52			9.15				39.81	5.35	5.40
Mekanizmi i reaksionit të shpejtë											12.80
Ndihma në makroekonomi (1)							25.00	15		20.00	10.00
Totali		101.52			34.43	25.00	58.71	40.48	108.61	47.07	85.75
Rajoni											
Phare/Obnova/Cards		81.44			0.61	0.15	1.45	8.40	2.20	18.75	20.00
Demokracia dhe të drejtat e njeriut							5.30	0.90	6.40	7.36	3.68
Specifikime										2.71	
Ndihma humanitare		17.10			20.00			17.00	39.32	1.08	1.00
Totali		98.54			20.61	0.15	6.75	26.30	47.92	29.90	24.68
Grand totali		1.439.14			420.26	600.48	569.48	477.71	998.36	1.052.42	1.247.46

1. Ndihma në makroekonomi i referohet disbursimeve dhe përfshin si grantet ashtu edhe kreditë.
2. Të dhënat në vitin 2001 i referohen Jugosllavisë si të tërë.
3. Duke përfshirë ndihmën emergjente CARDS me total Euro 13.7 milionë në vitin 2001.